

Софийски университет “Св. Климент Охридски”
Физически факултет, катедра Квантова електроника

ОПТИЧНИ КОМУНИКАЦИИ - ПРИНЦИПИ

А. Драйшу

- Алфред Нобел и Нобеловите награди
  - Нобеловите награди за физика зя 2009г.
    - Принципи в основата на оптичните комуникации
      - Полупроводникови комуникации
      - WDM комуникационни системи
      - CCD сензори
      - Перспективи за развитие.

KUNGL.
VETENSKAPS-
AKADEMIEN

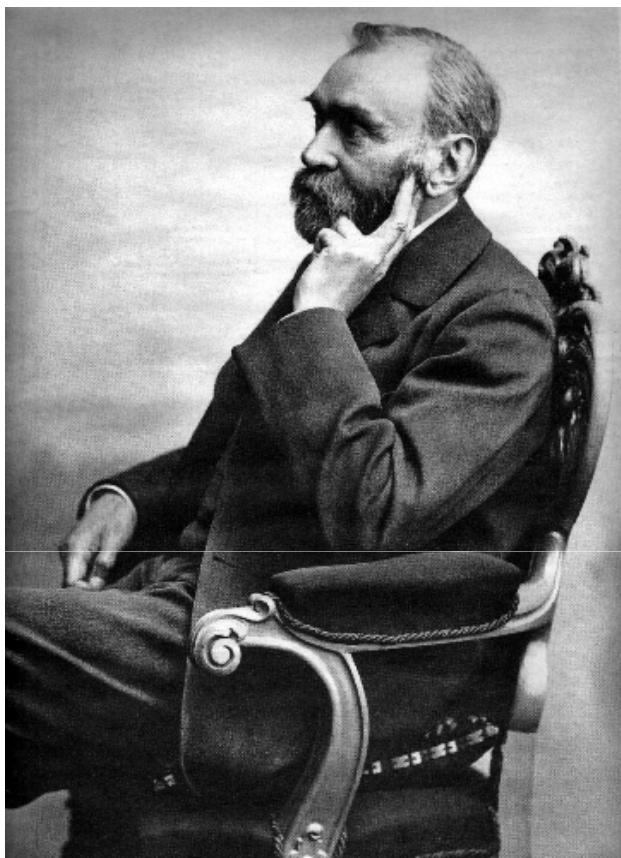
THE ROYAL SWEDISH ACADEMY OF SCIENCES

6 OCTOBER 2009

Нобеловите награди за физика за 2009 година

СУ, ФзФ, 15.07.2015г.

**Alfred Bernhard Nobel
(1833-1896)**

**... химик, инженер, изобретател,
полиглот, индустриалец, поет ....**

... автор на 355 патента

**1884 г. – член на Шведската кралска
академия на науките**

**1895 г. – основател на Нобеловата
награда за химия, физика, медицина,
литература (за мир и за икономика)**

**1956 г., Дубна – синтезиран елемент
Нобелиум (ат. № 102).**

Нобеловите награди за физика за 2009 година

Charles K. Kao

"for groundbreaking achievements concerning the transmission of light in fibers for optical communication"

Нобеловите награди за физика за 2009 година

Charles K. Kao

**Standard Telecommunication Laboratories Harlow, UK;
Chinese University of Hong Kong, Hong Kong, China**

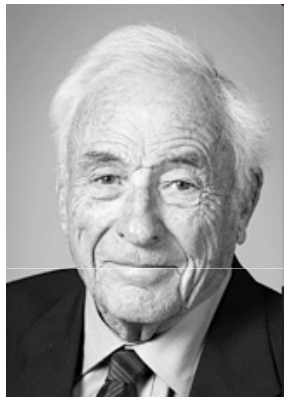
Нобеловите награди за физика за 2009 година

Willard S. Boyle и George E. Smith

"for the invention of an imaging semiconductor circuit – the CCD sensor"

Нобеловите награди за физика за 2009 година

Willard S. Boyle и George E. Smith

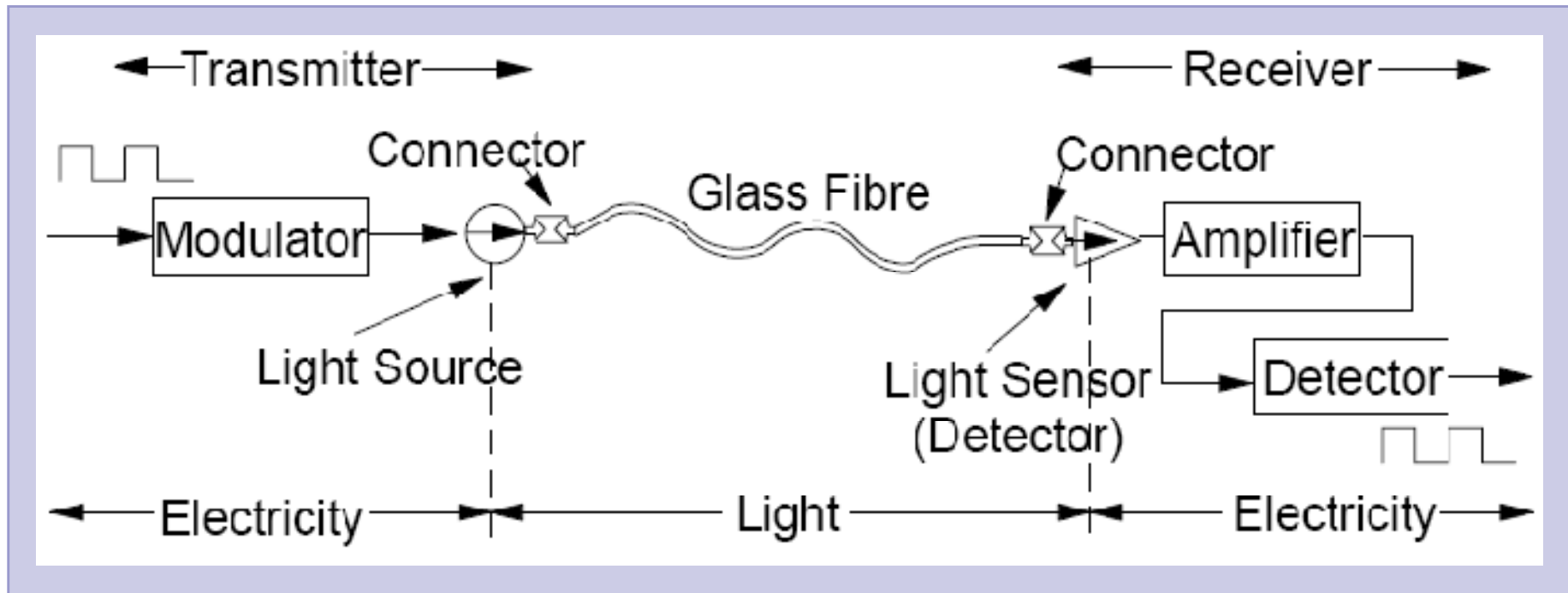
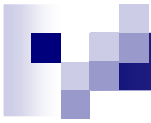
Bell Laboratories, Murray Hill, NJ, USA

Да споменем предшествениците...

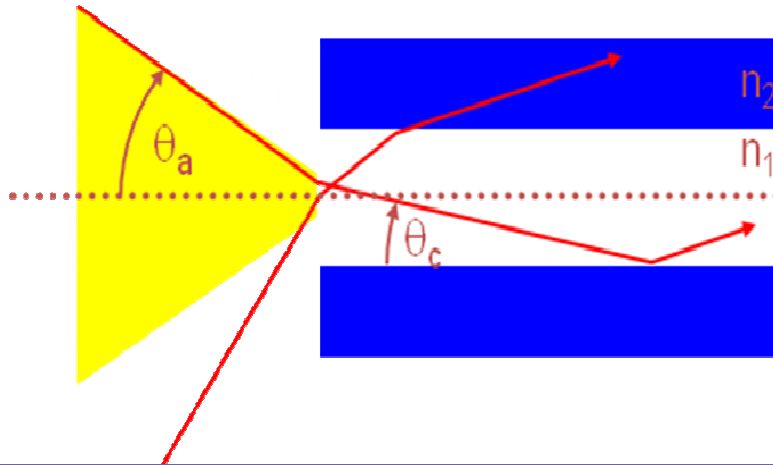

- ❖ **G. Marconi, K.F. Brown** – преди 100 години
“за развитието на безжичната телеграфия”
- ❖ **C. Townes, N. Basov, A. Prokhorov** – 1964г.
“за изобретяването на лазера”
- ❖ **Z. Alferov, H. Kroemer** – 2000г.
“за създаването на хетероструктурния
полупроводников лазер”

Предаване на оптични сигнали – схема.

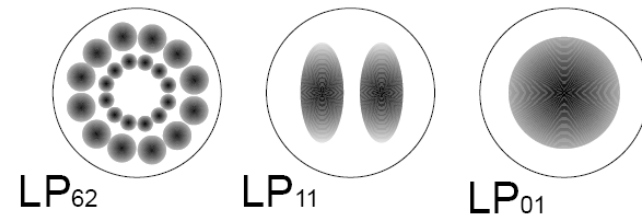
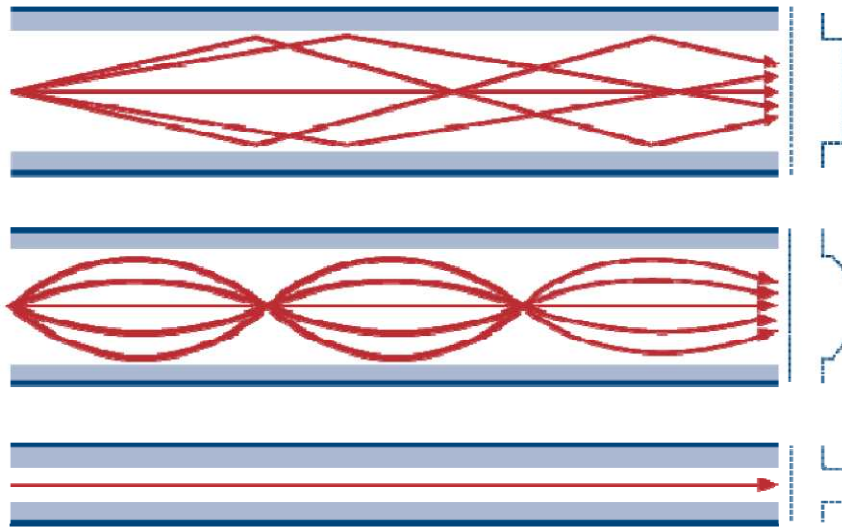
Механизъм – пълно вътрешно отражение

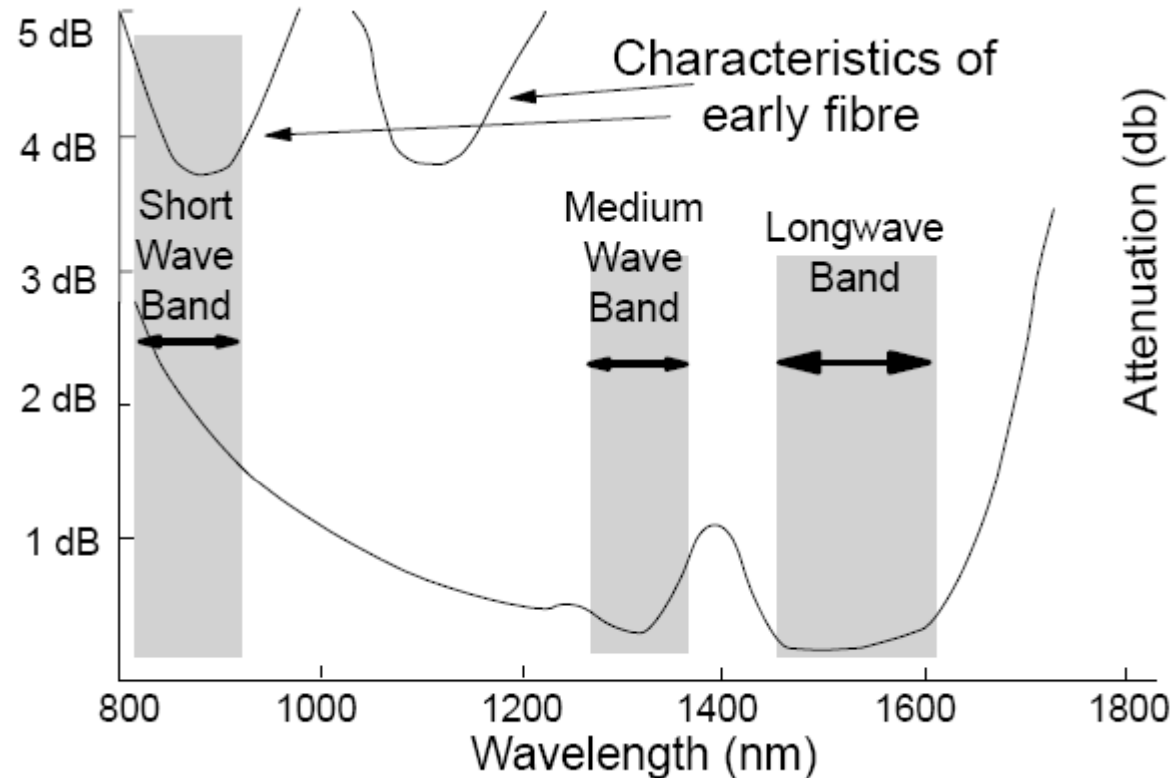
$$NA = \sin(\theta_0) \approx \sqrt{2n_c \Delta n}$$

$$\varphi_0 \sim 6^\circ$$

$$NA = \sin(\theta_0) \sim 0.1$$

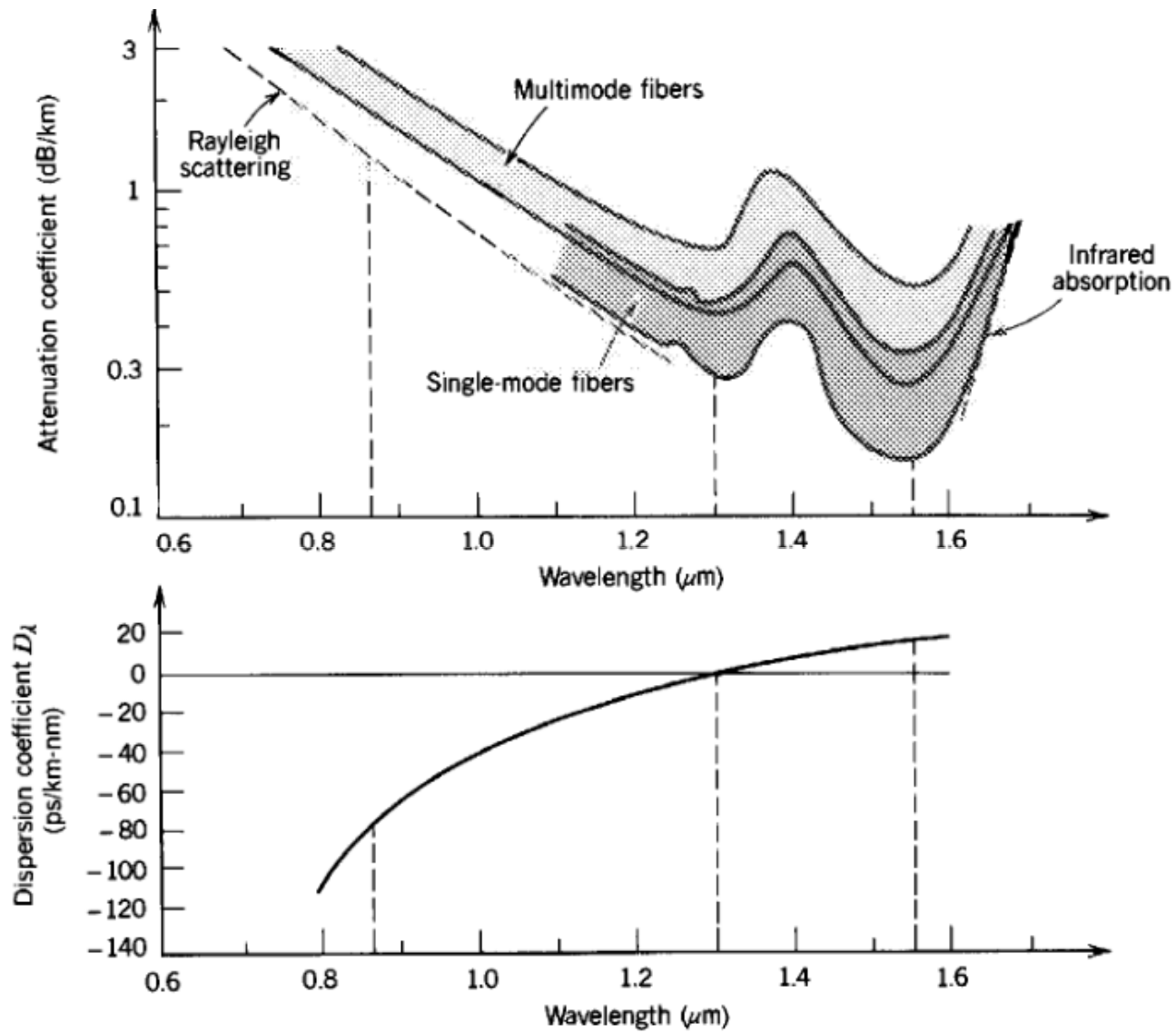
Ивици на пропускане на силициеви влакна

$1000\text{dB/km} \rightarrow P(L)/P(0)=0.01$ при $L=20\text{m}$

$20\text{dB/km} \rightarrow P(L)/P(0)=0.01$ при $L=1000\text{m}$

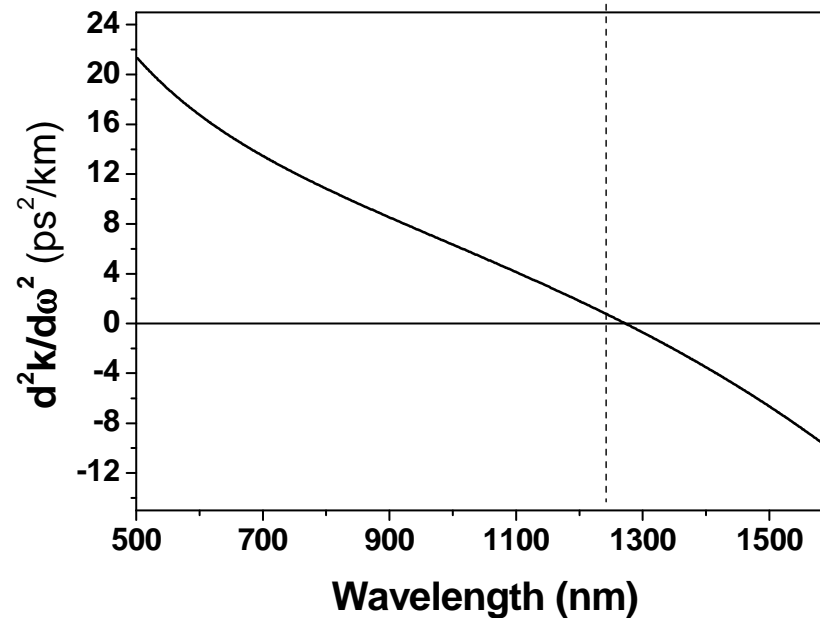
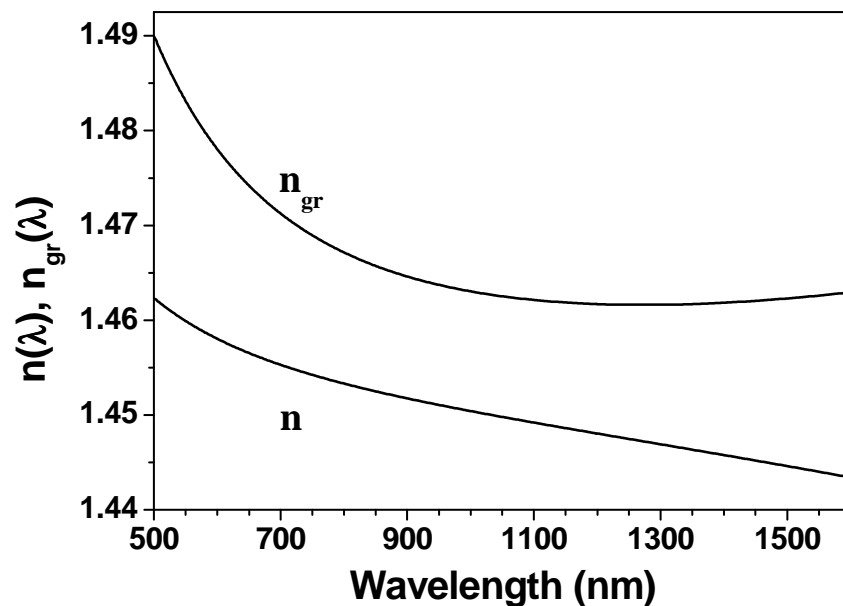
$0.2\text{dB/km} \rightarrow P(L)/P(0)=0.95$ при $L=1000\text{m}$

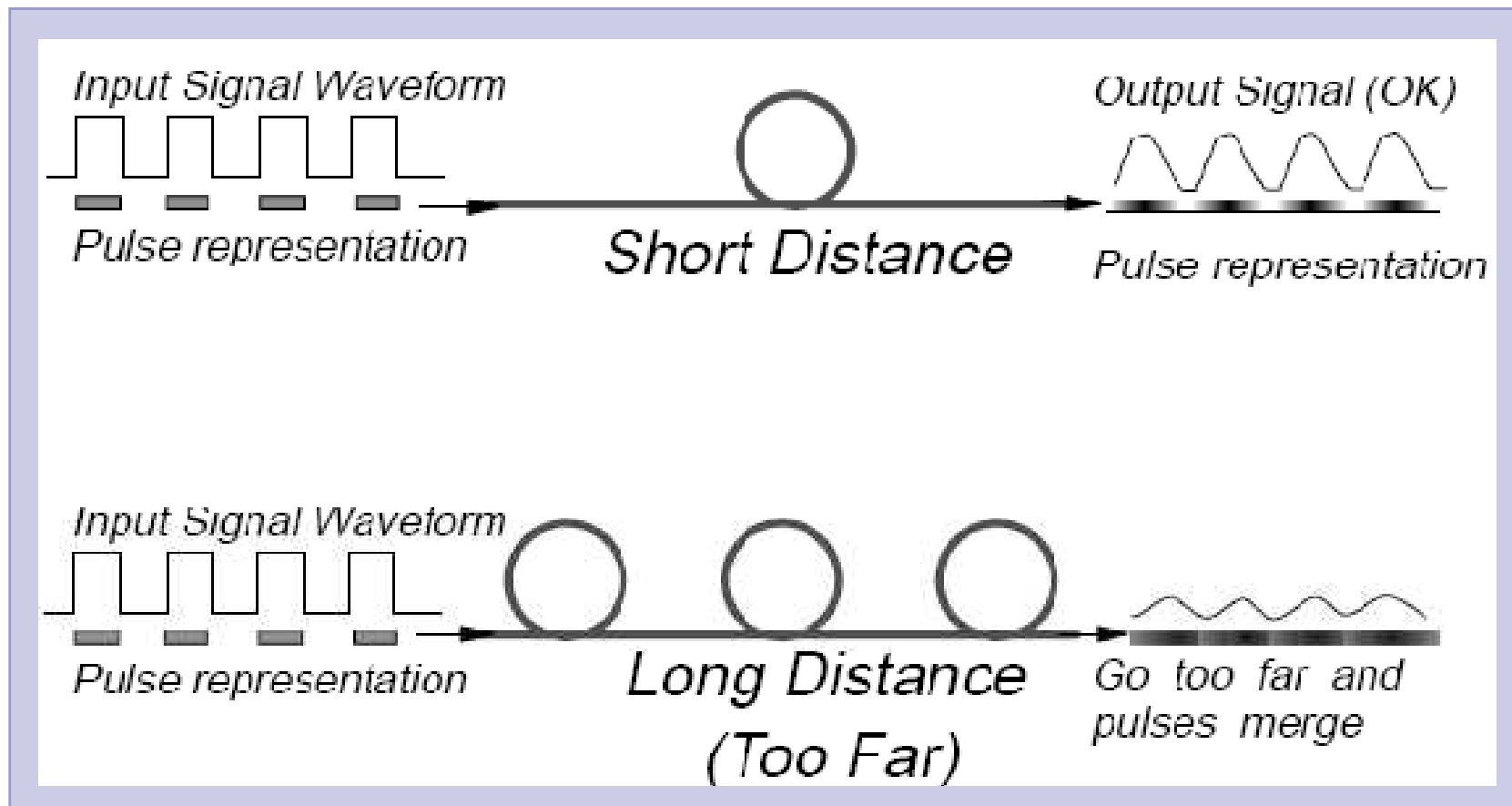
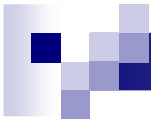
➤ *показател на пречупване*

➤ *групов показател на пречупване*

➤ *дисперсия на груповата скорост*

$$n_{gr} = n(\omega_0) + \omega_0 \left(\frac{dn}{d\omega} \right)_{\omega_0} \quad / \quad \left(\frac{d^2k}{d\omega^2} \right)_{\omega_0} = \frac{1}{c} \left[2 \frac{dn}{d\omega} + \omega \frac{d^2n}{d\omega^2} \right]_{\omega_0} \approx \frac{\omega}{c} \frac{d^2n}{d\omega^2} \Big|_{\omega_0} = \frac{\lambda^3}{2\pi c^2} \left(\frac{d^2n}{d\lambda^2} \right)_{\lambda_0}$$

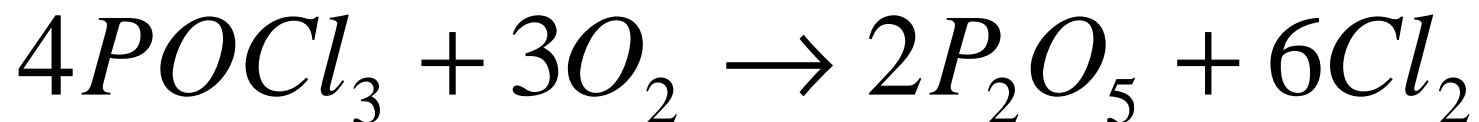
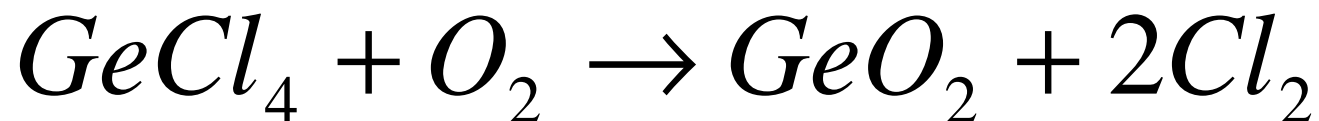
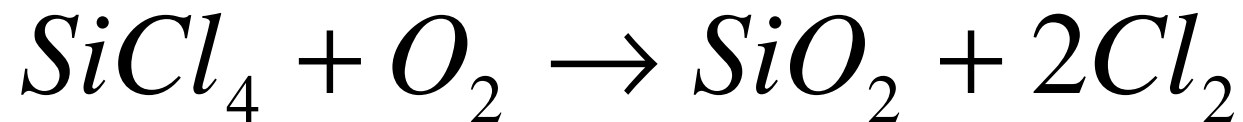
Технология на производството на оптични влакна

- Замърсителяте от “преходни метали” (Fe, Cu, Ni, V, Cr, Mn) - $< 1/10^9$.
- Допустимото ниво на замърсяване с вода – $< 1/10^8$.
- Методи: **MCVD** (Modified Chemical Vapour Deposition) , **OVD** (Outside Vapour Deposition) и **VAD** (Vapour-phase Axial Deposition)

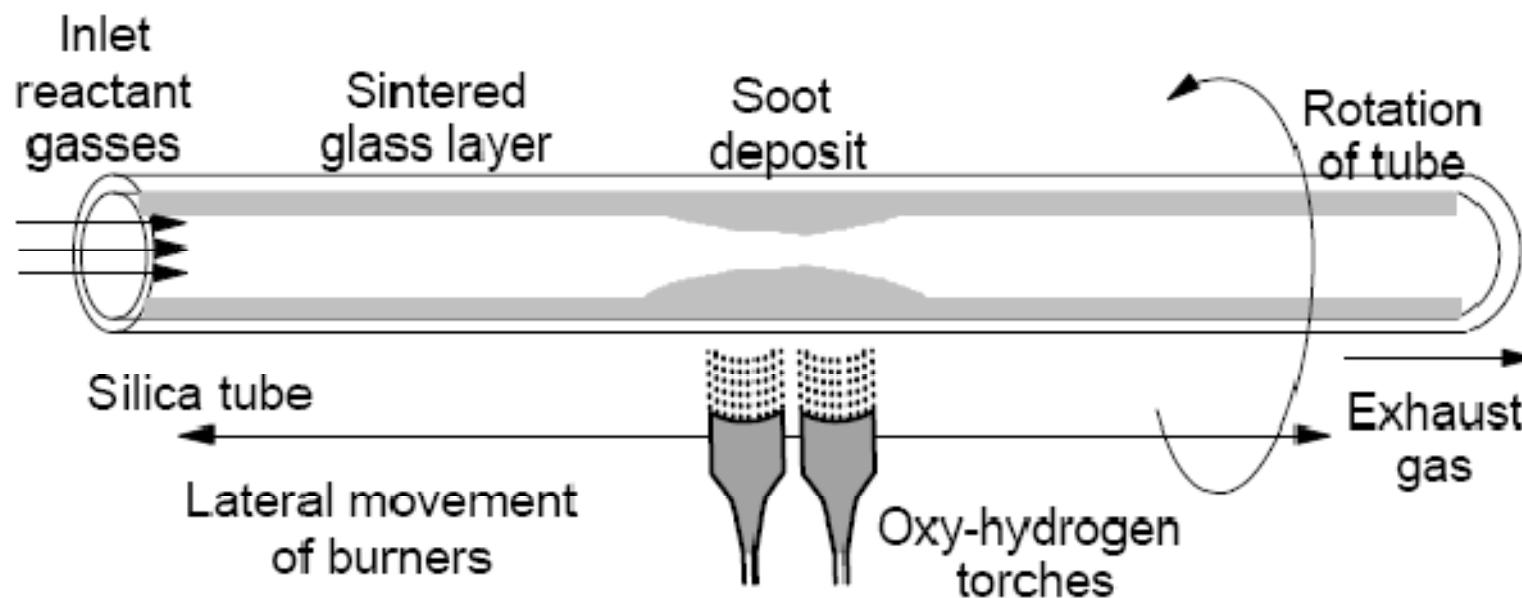
Технология на производството на оптични влакна

- ***MCVD*** (Modified Chemical Vapour Deposition)

Технология на производството на оптични влакна

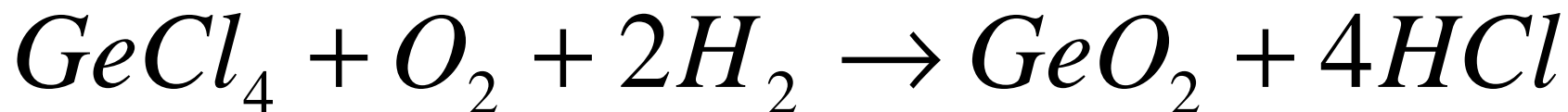
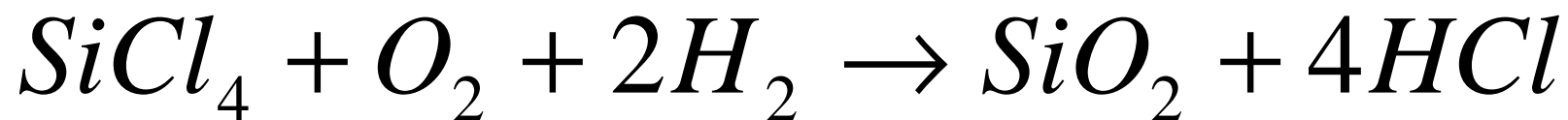
- **MCVD** (Modified Chemical Vapour Deposition)

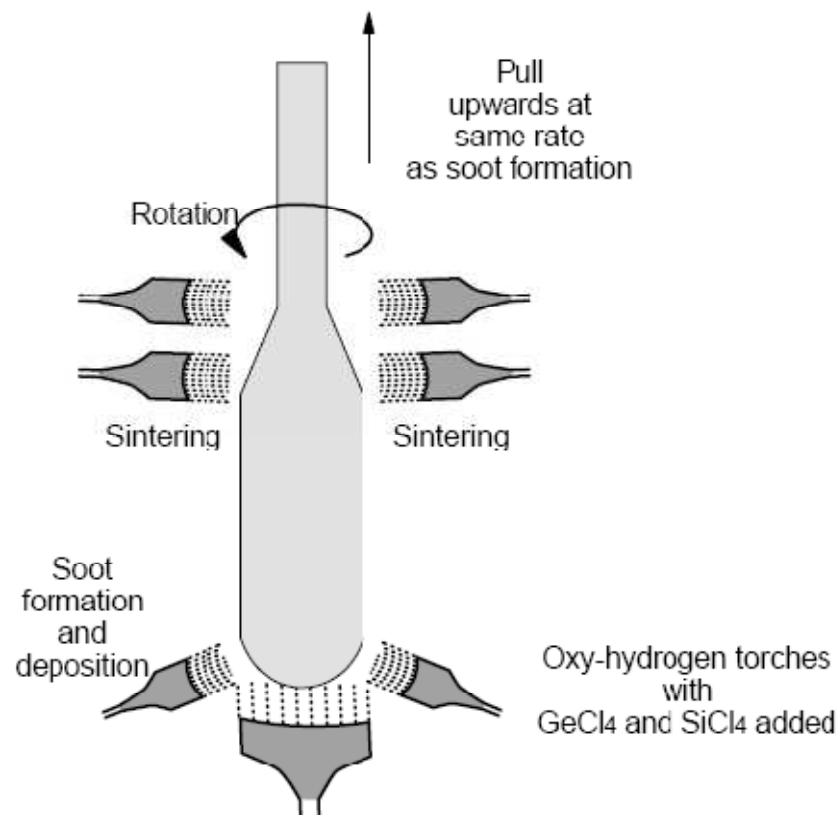
Технология на производството на оптични влакна

- **VAD** (Vapour-phase Axial Deposition)

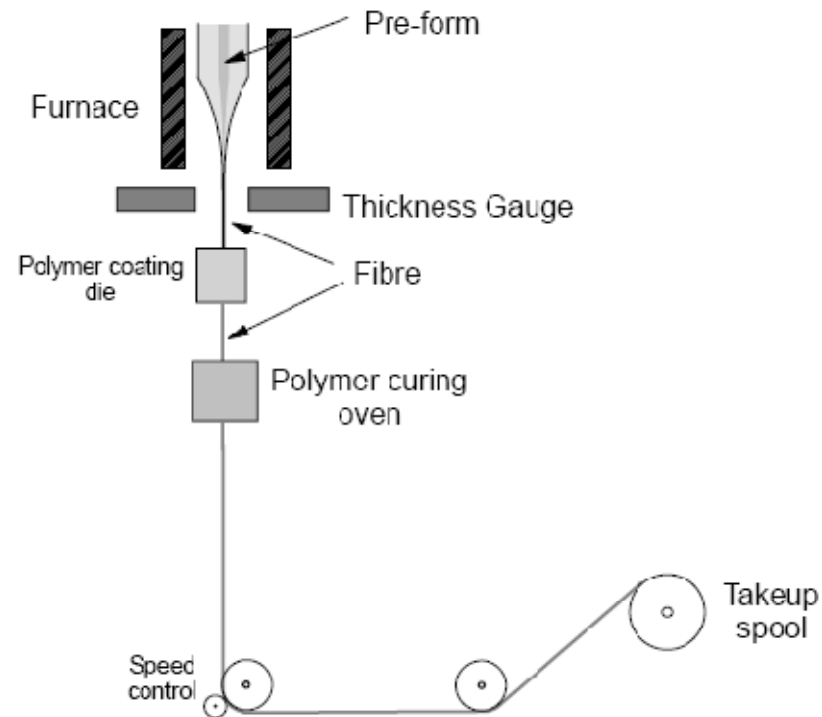

Технология на производството на оптични влакна

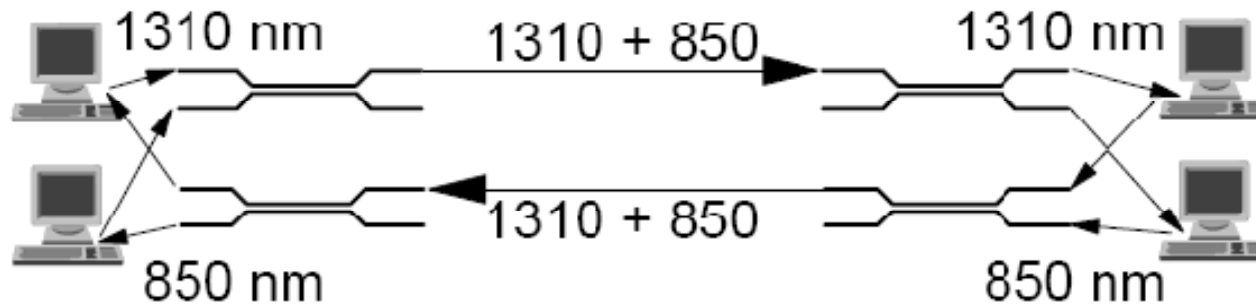
- **VAD** (Vapour-phase Axial Deposition)

Технология на производството на оптични влакна

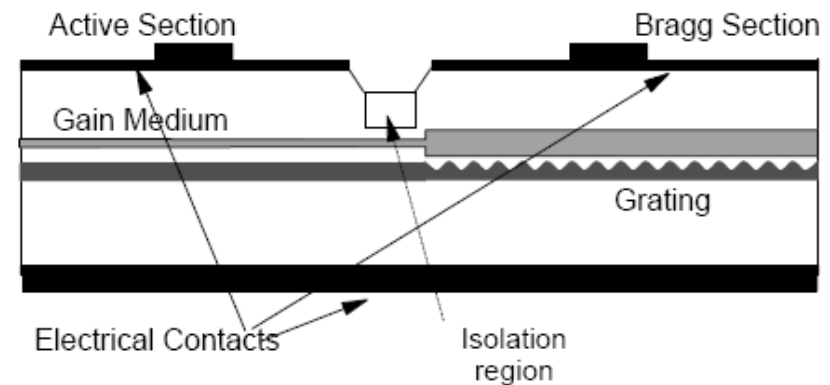
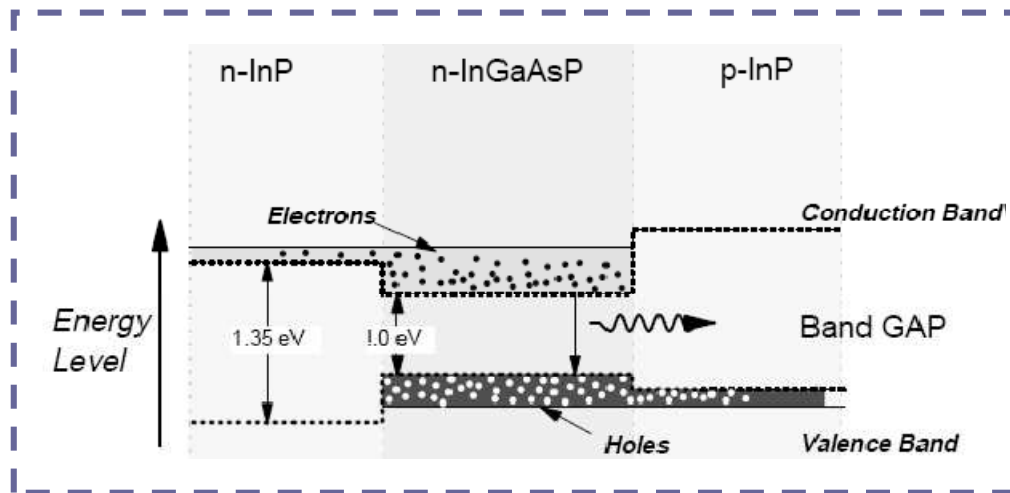

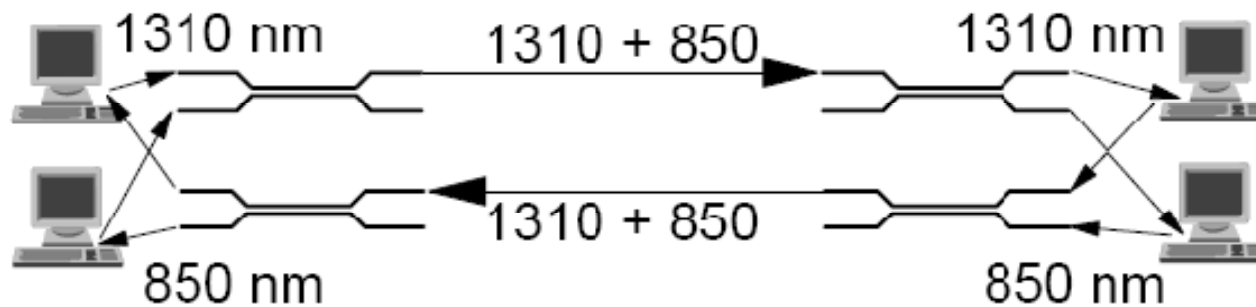
Кула за изтегляне на влакно.

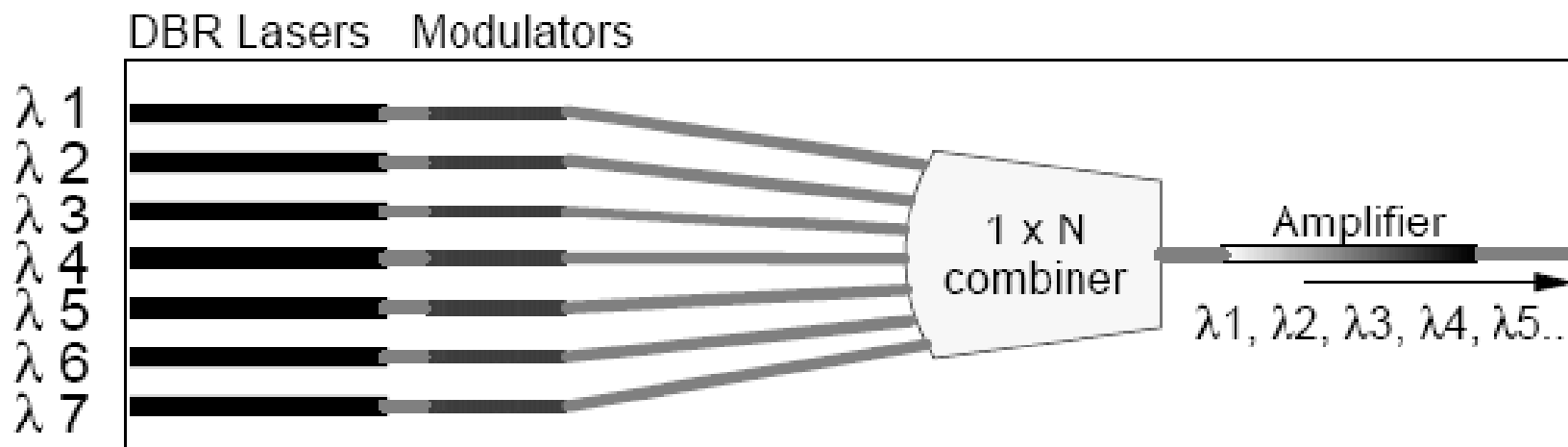
WDM комуникацiонна линия

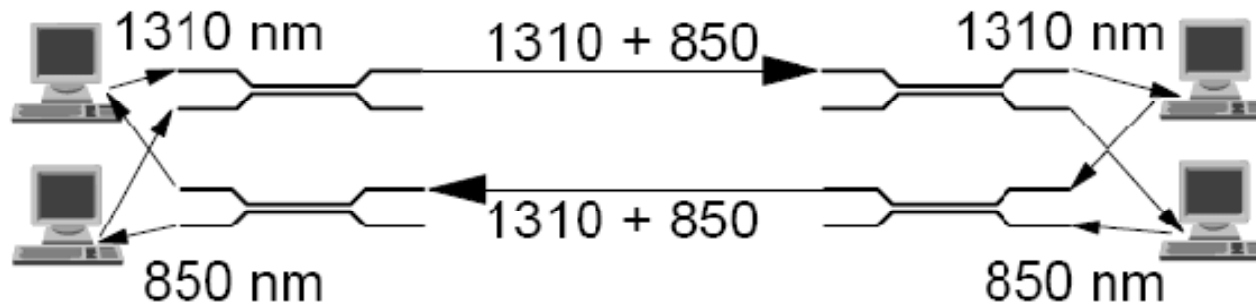
- Dispersion = $17\text{ps/nm/km} \times 6\text{nm} \times 10\text{km} = 1020\text{ps}$
- Dispersion = $17\text{ps/nm/km} \times 0.02\text{nm} \times 10\text{km} = 3.4\text{ps}$

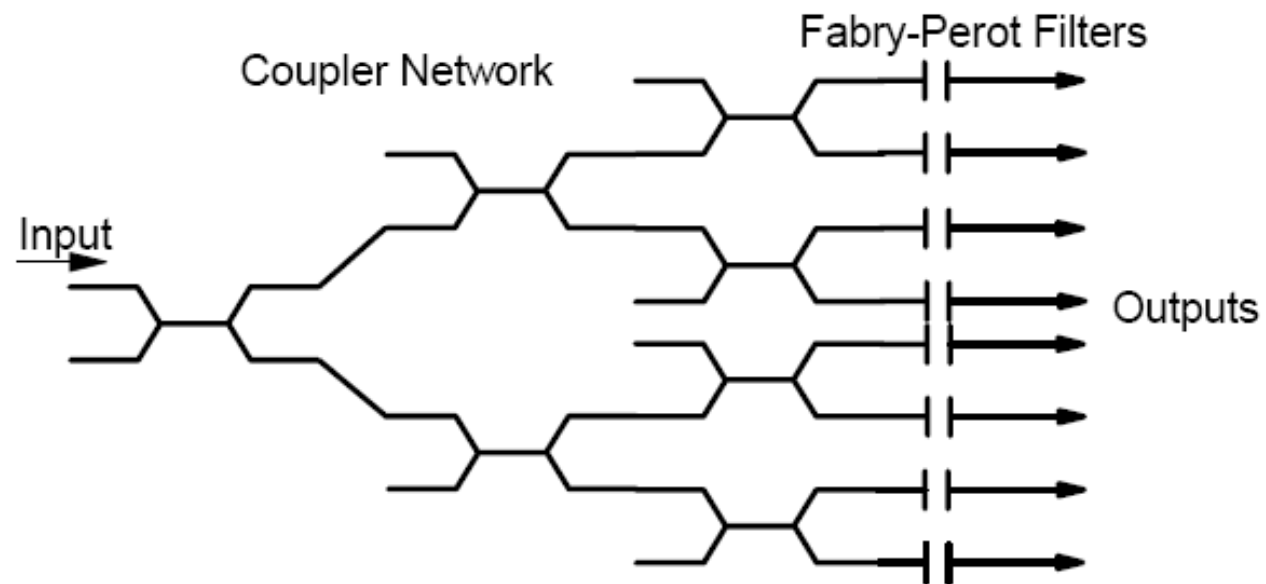

Проста WDM комуникаційна лінія

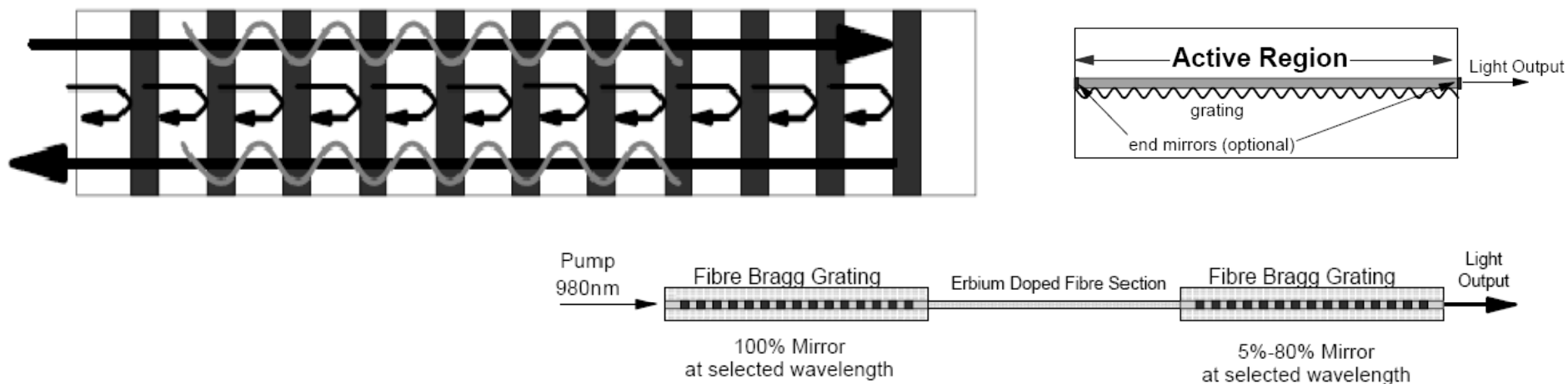

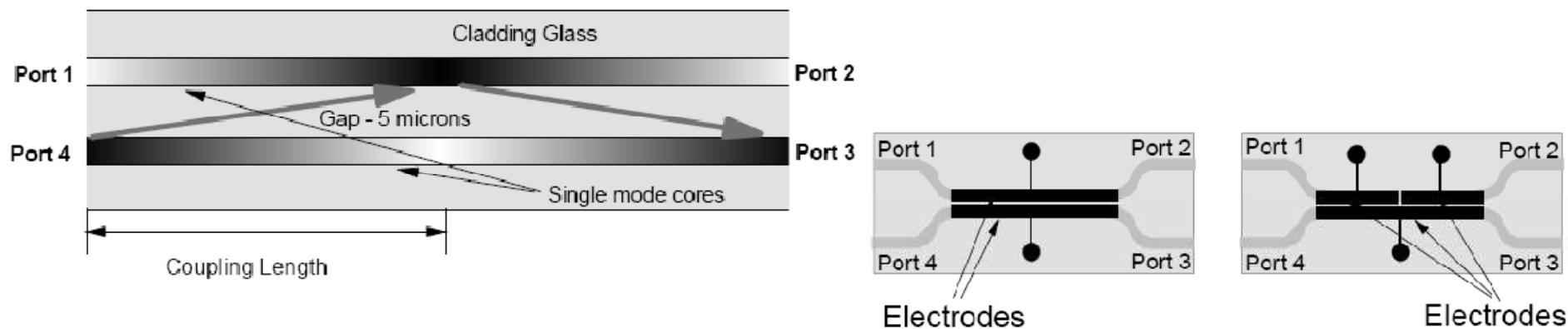
WDM комуникационна линия

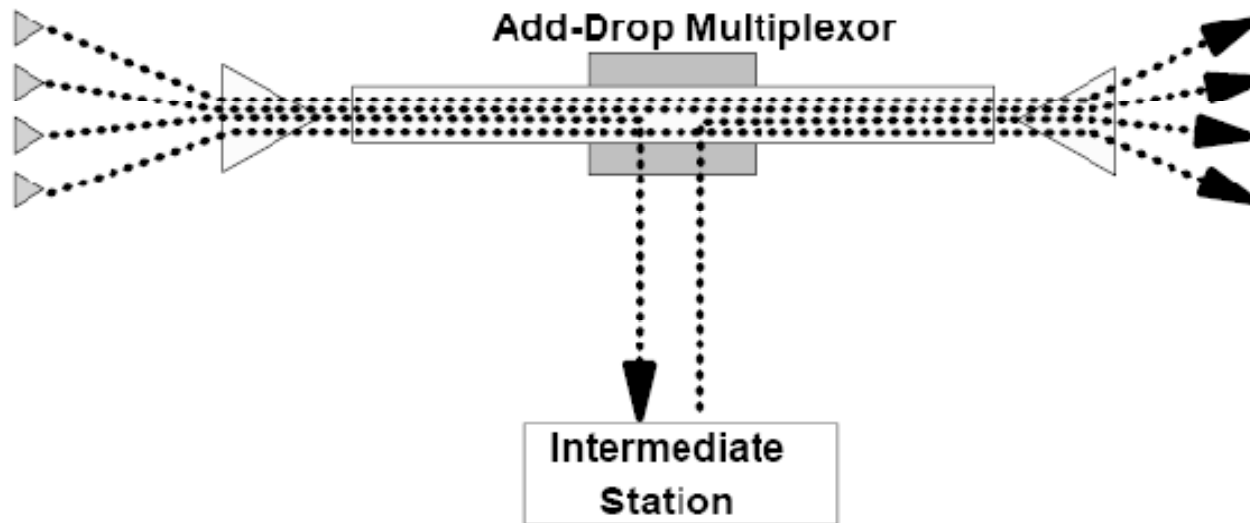

Влакнеста Брягова решетка

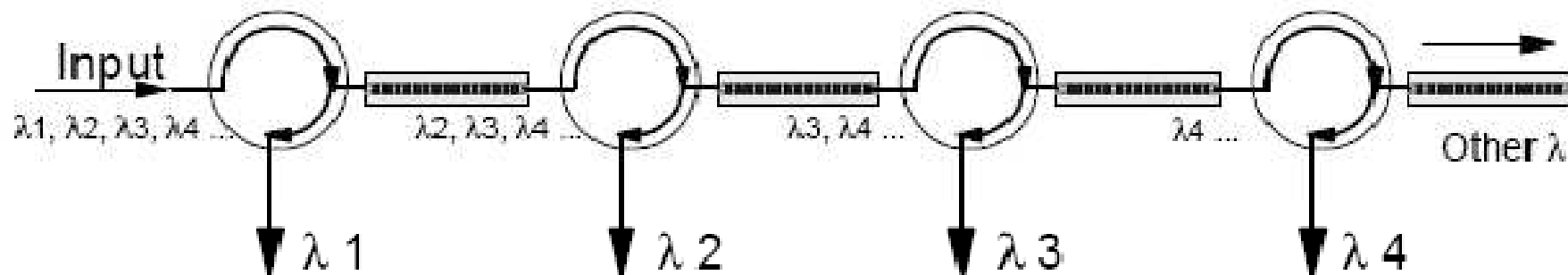

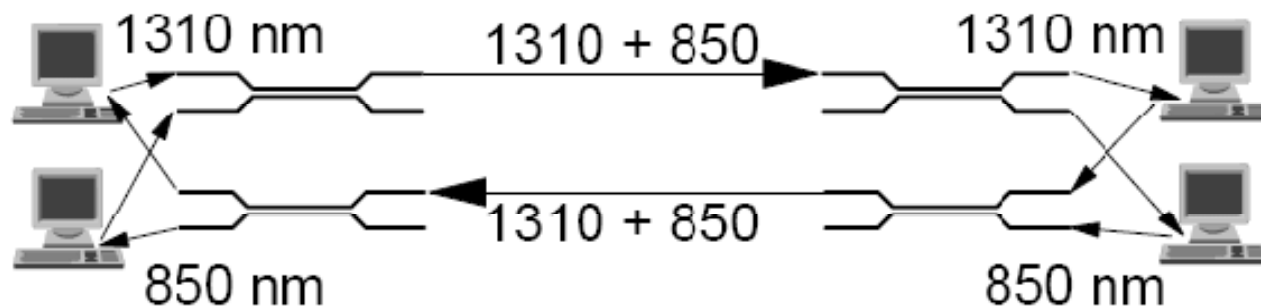
Резонансен съединител

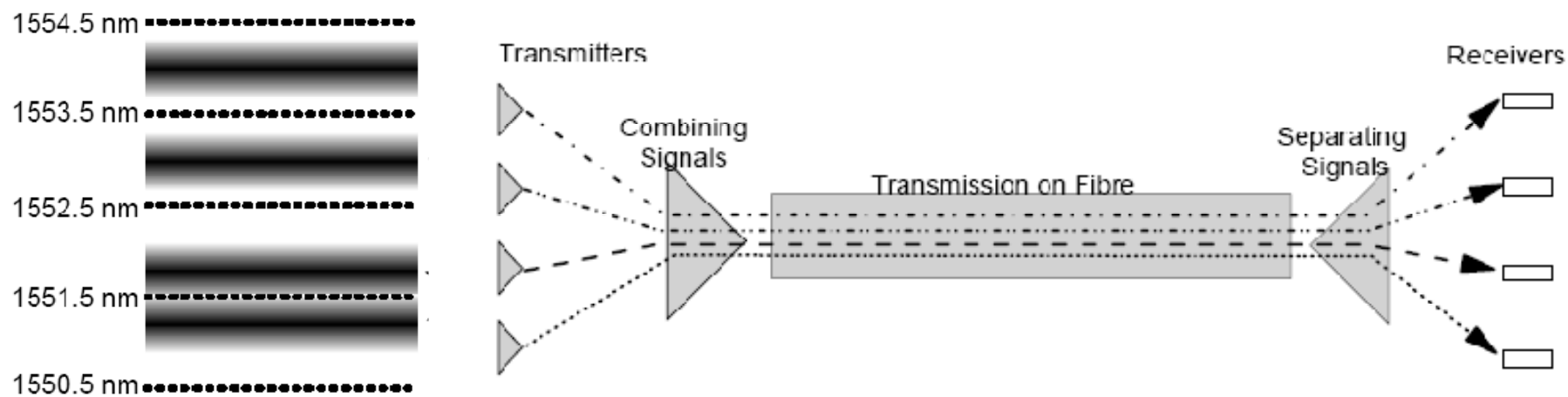

Мультиплексор с добавяне/изваждане.

WDM комуникацiонна линия

**Нобелови награди за физика
за 2009 година получават също**

Willard S. Boyle и George E. Smith

*"for the invention of an imaging semiconductor
circuit – the CCD sensor"*

Историята на камерите и на фотографията е много дълга...

- В древен Китай, Египет и Гърция е било познато действието на **camera obscura**.
- ❖ **J.N. Niépce** (1826г.) – съхранява постоянен негативен образ след 8h експозиция върху слой от битум.
- ❖ **W.H.F. Talbot** (1841г.) – изобретява светочувствителната хартия, съдържаща соли на сребро.
- ❖ **Eastman Kodak** (1888г.) – на пазара се появява първата целулоидна филмова лента на ролка.

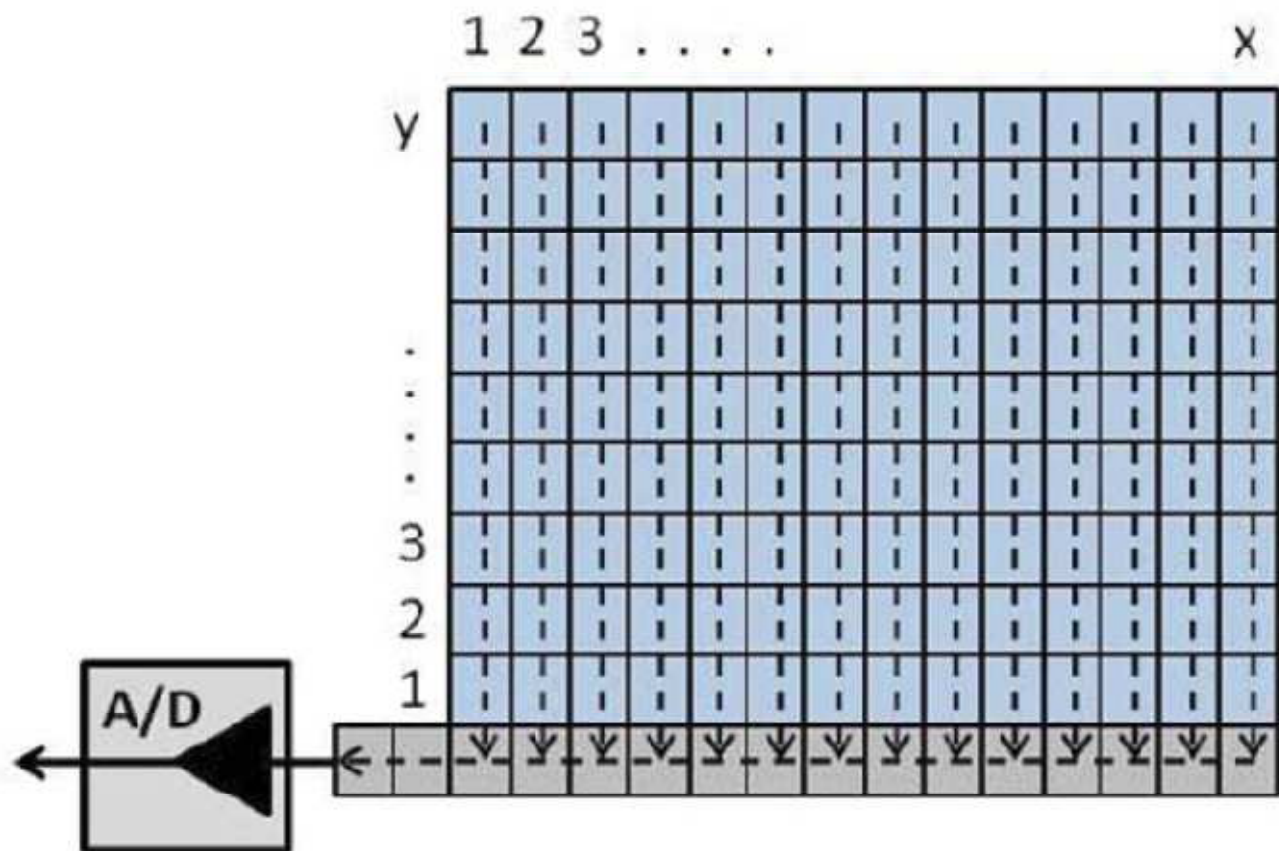

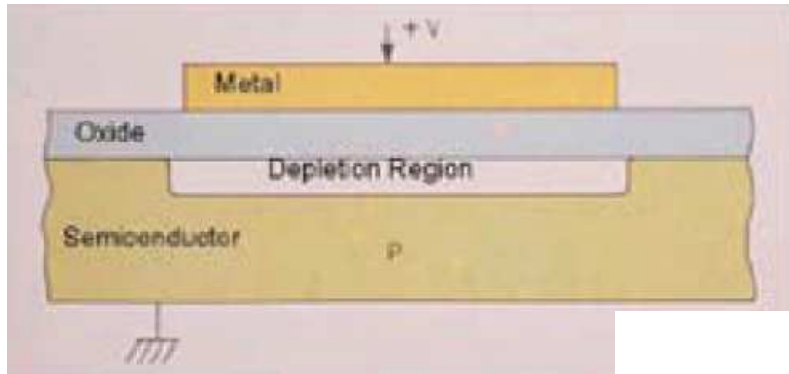
Да споменем предшествениците...

- ❖ **G. Lippman** (1908г.) - Нобелова награда по физика за цветния фотографски процес, основан на интерференчни ефекти.
- ❖ **А. Айнщайн** (1921г.) - Нобелова награда по физика за обяснението на фотоефекта.

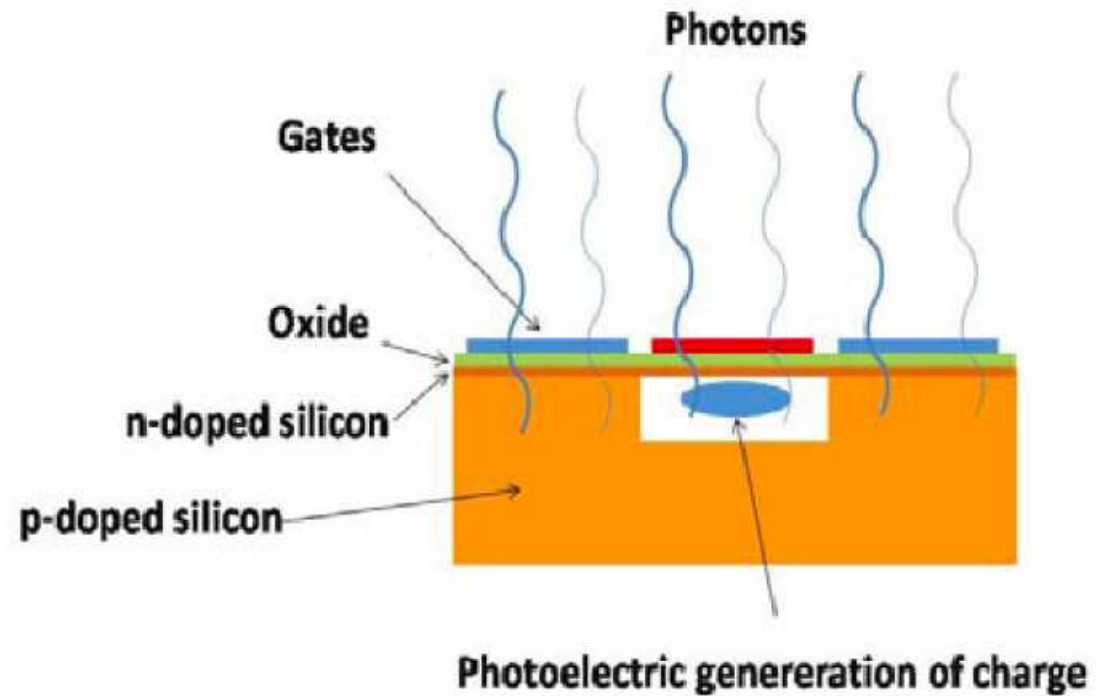
Идеята на Boyle и Smith

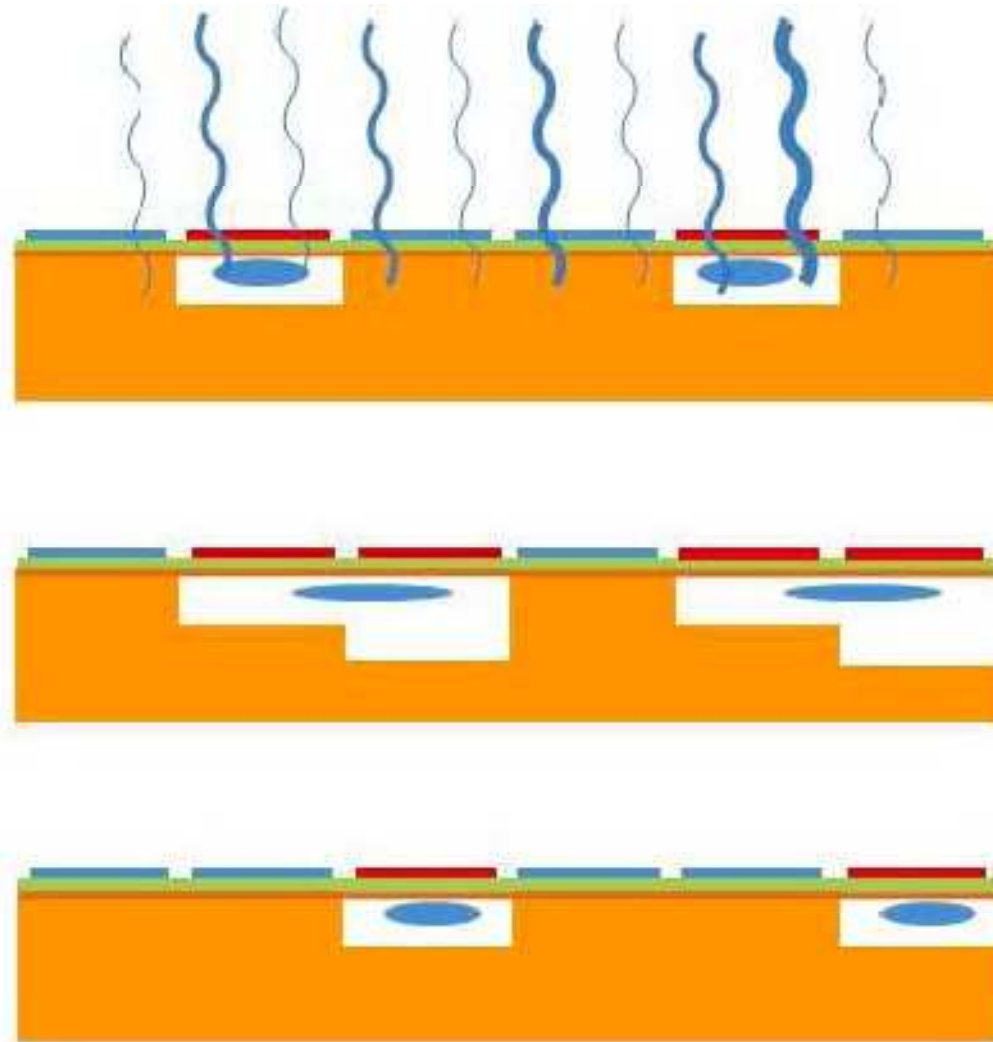
Съхраняващ елемент – MOS-кондензатор.

MOS-кондензатор със светочувствителен елемент.

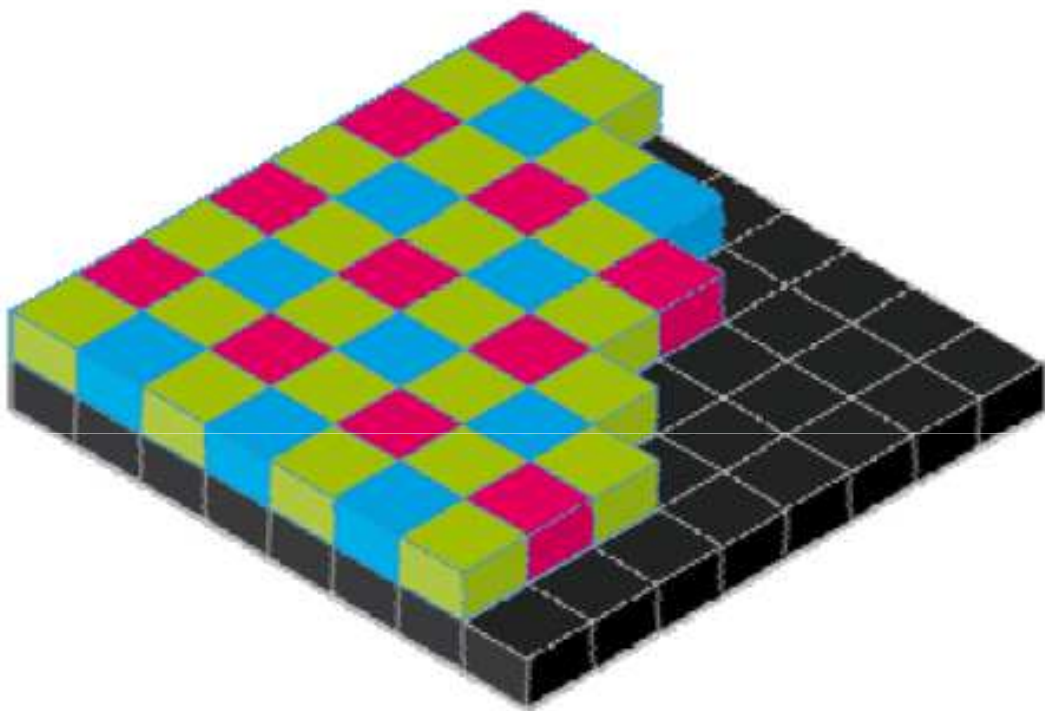

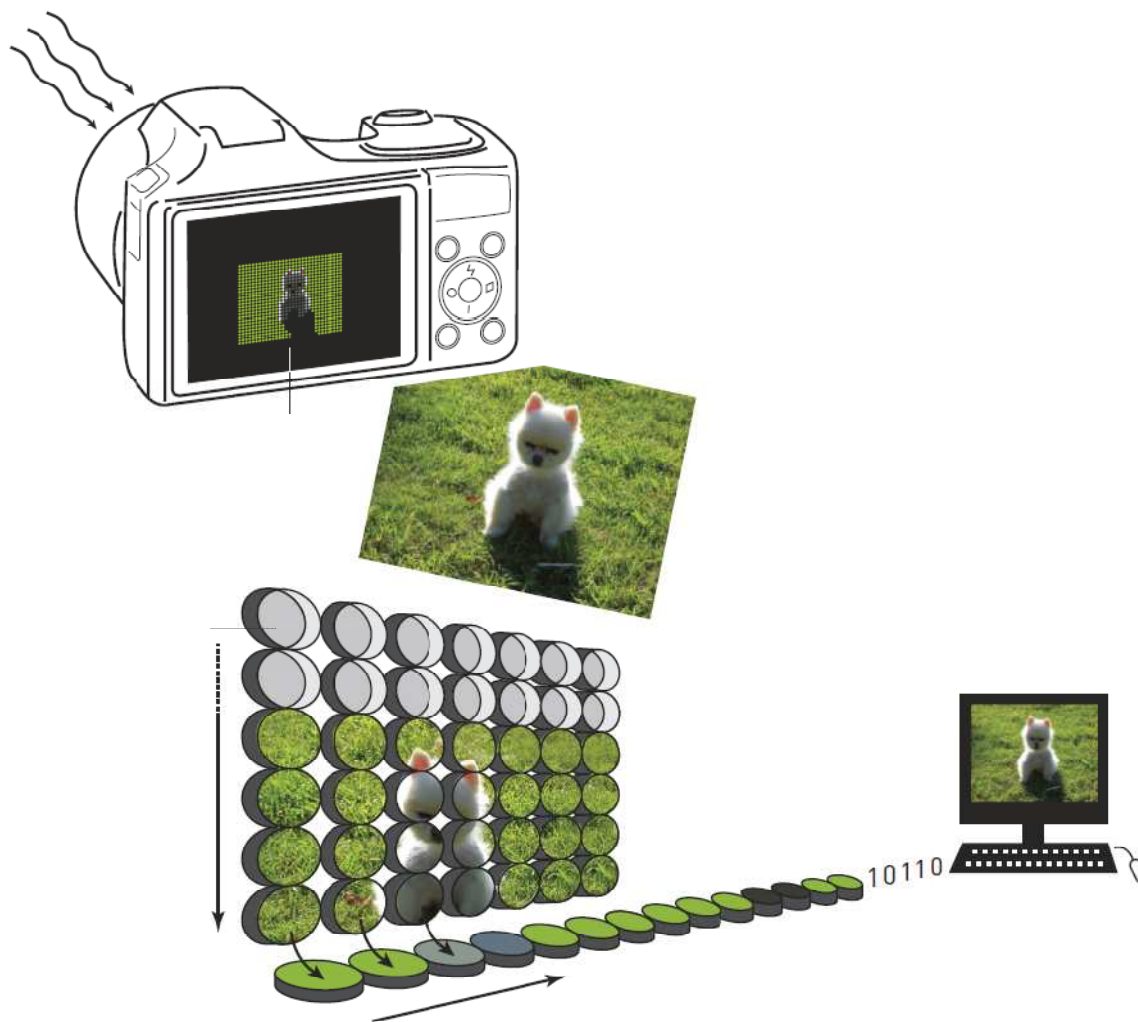
Събиране и
придвижване на
зарядите в CCD-
детектор.

Цветен CCD-детектор

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО !